

Προς:

Ειδική Υπηρεσία Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης

Διαχειριστική Αρχή Προγράμματος ΔΑΜ 2021 – 2027

Πρόεδρο Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος ΔΑΜ 2021 – 2027, κ. Π.Καλλίρη

Αθήνα, 23/08/2023

Αρ. Πρωτ. 106/2023

Σχόλια του Green Tank στην 4^η γραπτή διαδικασία του ΠΔΑΜ 2021-2027

Ακολουθούν σχόλια του Green Tank σχετικά με τα τεύχη εξειδίκευσης των δύο προτεινόμενων δράσεων που αφορούν την ενίσχυση νέων και υφιστάμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται ή θα δραστηριοποιηθούν σε τομείς προτεραιότητας των ΕΣΔΙΜ στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 1 του ΠΔΑΜ (Ενίσχυση και Προώθηση της Επιχειρηματικότητας).

Είναι θετικό ότι αξιοποιούνται πόροι για την ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας. Η στροφή του παραγωγικού μοντέλου των λιγνιτικών περιοχών δεν θα μπορέσει να υλοποιηθεί με όρους δικαιοσύνης εάν στηριχθεί μόνο στις μεγάλες επιχειρήσεις, αλλά αξιοποιώντας ταυτόχρονα και το τοπικό επιχειρηματικό δυναμικό. Ως εκ τούτου προγράμματα που ενισχύουν την τοπική μικρομεσαία επιχειρηματικότητα είναι σημαντικά για τη συγκράτηση των εργαζόμενων στην περιοχή και την στροφή του παραγωγικού μοντέλου σε βιώσιμη κατεύθυνση.

Παρόλα αυτά οι εν λόγω δράσεις θα ήταν αποτελεσματικότερες εάν τα τεύχη εξειδίκευσης συμπληρωθούν/τροποποιηθούν με βάση τα παρακάτω:

1. Είναι σημαντικό οι δείκτες-στόχοι να βασίζονται στο **"Ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης"** (ΙΠΑ) που χρησιμοποιείται συνήθως στους δείκτες θέσεων εργασίας και στον προγραμματισμό του εργατικού δυναμικού για διάφορους λόγους:
 - Το ΙΠΑ επιτρέπει τη ομοιογενή μέτρηση σε διαφορετικές θέσεις και κλάδους επιτρέποντας τη σύγκριση ή την άθροιση του φόρτου εργασίας και των συνεισφορών διαφόρων εργαζομένων, ανεξάρτητα από τους συγκεκριμένους ρόλους τους ή τον αριθμό των ωρών εργασίας τους.
 - Προϋπολογισμός και ανάλυση κόστους: Οι υπολογισμοί ΙΠΑ είναι ζωτικής σημασίας για σκοπούς αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας της επένδυσης.
 - Συγκριτική ανάλυση: Τα ΙΠΑ επιτρέπουν την εύκολη σύγκριση των μετρήσεων του εργατικού δυναμικού σε διαφορετικές περιόδους, ομάδες, τμήματα ή εταιρείες. Εξαλείφουν τις αποκλίσεις που προκαλούνται από τις διαφορετικές ώρες εργασίας ενώ μπορούν να προσαρμόσουν διάφορες μορφές εργασίας, όπως μερική απασχόληση, πλήρη απασχόληση και εργασία με σύμβαση έργου.

- **Ξεκάθαρη επικοινωνία:** Η υιοθέτηση ΙΠΑ στην αξιολόγηση απλοποιεί τις συζητήσεις σχετικά με τις μετρήσεις του εργατικού δυναμικού και αίρει τυχόν αμφισβητήσεις των επιδόσεων του προγράμματος.

Συνοπτικά, η χρήση των ΙΠΑ σε δείκτες θέσεων εργασίας προσφέρει στο πρόγραμμα δίκαιης μετάβασης έναν τυποποιημένο και συνεπή τρόπο για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων σχετικά με το εργατικό δυναμικό, και την αποτελεσματικότητα των διατιθέμενων πόρων. Παρέχει έτσι μια πιο ολιστική εικόνα του εργατικού δυναμικού σε σύγκριση με τους αριθμούς μόνο του προσωπικού ή των ωρών εργασίας.

Επίσης, σύμφωνα με την Εγκύκλιο υπ' αριθμ. 86884 - 12-09-2022 «*Εγκύκλιος για την εξειδίκευση των Προγραμμάτων της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027*» κατά την εξειδίκευση των προγραμμάτων στον πίνακα εκροών και αποτελεσμάτων δράσης συμπληρώνονται οι δείκτες που περιλαμβάνονται στο εγκεκριμένο Πρόγραμμα αλλά και κάθε άλλος πρόσθετος δείκτης που μπορεί να προκύψει στο πλαίσιο της εξειδίκευσης του Προγράμματος και συνδέεται με τη συγκεκριμένη δράση. Συνεπώς, στην παρούσα φάση της εξειδίκευσης του ΠΔΑΜ είναι δυνατό να εισαχθούν και να τεκμηριωθούν επιπρόσθετοι δείκτες εκροών – αποτελεσμάτων.

2. Πέραν όμως της φύσης του δείκτη που επιλέχθηκε, **δεν τεκμηριώνεται αν το ποσό των 50 εκ. ευρώ (30 εκ. για υφιστάμενες επιχειρήσεις και 20 εκ. για νέες) είναι επαρκές για τον αριθμό των νέων θέσεων εργασίας** που αποτελεί τον στόχο των δύο προγραμμάτων (154 θέσεις σε υφιστάμενες επιχειρήσεις και 118 σε νέες). Η δαπάνη που αντιστοιχεί στη δημιουργία μίας νέας θέσης εργασίας με βάση αυτά τα στοιχεία και την παραδοχή ότι 20% της επένδυσης προέρχεται από ίδια κεφάλαια είναι περίπου 230.000 ευρώ ανά νέα θέση. Ωστόσο με βάση [ανάλυση της Ναυτεμπορικής](#) το κόστος για τη δημιουργία μίας νέας θέσης εργασίας από τα επενδυτικά σχέδια που υπήχθησαν στον αναπτυξιακό νόμο 4399/2016 ήταν 345.000 ευρώ.
3. Επίσης **ενώ και τα δύο τεύχη εξειδίκευσης αναφέρονται -και σωστά- στην ανάγκη στήριξης επιχειρήσεων που μεταβαίνουν «σε ένα μοντέλο δραστηριοποίησης ενεργειακά φιλικότερο και ψηφιακά πιο προηγμένο», δεν υπάρχουν αντίστοιχοι δείκτες αξιολόγησης των προς εξέταση επενδυτικών σχεδίων**, παρά μόνο αξιολογείται η συνάφεια του επενδυτικού σχεδίου της επιχείρησης με τους κλάδους και τις δραστηριότητες της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027.

Προτείνουμε να συμπεριληφθεί στα κριτήρια αξιολόγησης και βαθμολόγησης των αιτήσεων χρηματοδότησης ακόμη ένα κριτήριο σχετικό με την κλιματική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα των προτεινόμενων έργων με συντελεστή στάθμισης αντίστοιχο με αυτόν για τη συμβατότητα με την Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (0.20), ώστε να δίνεται προτεραιότητα σε επενδύσεις που αλλάζουν δραστηριότητα σε περισσότερο βιώσιμη κατεύθυνση ή και στοχεύουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στη βάση βιώσιμων δραστηριοτήτων.